

دروغ و شایعه پراکنی؛ دری از درهای نفاق

در آموزهای دینی همچنان که دروغ گفتن حرام است گوش دادن به دروغ و شایعه و تهمت هم حرام است...

دروغ و شایعه پراکنی؛ دری از درهای نفاق/ باید برای گوش "فیلتر" گذاشت
در آموزهای دینی همچنان که دروغ گفتن حرام است گوش دادن به دروغ و شایعه و تهمت هم حرام است، چه بسا سخنان دروغ در انسان اثر بگذارد و نسبت به اشخاص یا حوادث و موضوعات مختلف، دیدگاه منفی یا دشمنی پیدا کند. به گزارش خبرگزاری مهر، یکی از آسیب های اجتماعی امروز در اکثر جوامع به ویژه جامعه "دروغ و شایعه پراکنی" است. دروغ گفتن، دروغ نوشتن، و دروغ ها را پخش کردن و شایعه پراکنی از زشت ترین کارهاست. گاهی کسی به عمد دروغ می بافتد و شایعه می سازد که گناهش بیشتر است. در روایات، دروغگویی را برخاسته از حقارت نفس و فرومایگی معرفی کرده اند و دروغگو را پست و خوار دانسته اند. دروغ گفتن نوعی خیانت به فرد و جامعه است و اطمینان عمومی را خدشه دار می کند.

دروغ از انسان شخصیتی کاذب و وارونه می سازد و اعتبار انسان را از بین می برد و اعتماد عمومی را سست می کند. فرد دروغگو شخصیت ثابتی ندارد چون دروغ کار آسانی است و مایه زیادی نمی خواهد. متأسفانه بعضی از مردم به گمان آن که زودتر به مقصد برسند به آن متوسل می شوند و بدین منظور آسمان و ریسمان را به هم می بافند و چه بسا در یک روز ده ها دروغ می گویند.

نقطه اوج فاجعه آنجاست که اینگونه افراد نسبت به بازتاب های منفی و عواقب شوم آن در زندگی فردی و اجتماعی نمی اندیشند و دروغ را به حساب زرنگی و زیرکی می گذارند و راستگویی را افرادی بی سیاست و نالایق می پندارند، ولی از این نکته غافلند که دروغ پردازی بر خلاف فطرت پاک و شخصیت والای انسان است و نمی دانند که دروغ و شایعه پراکنی در واقع شعبه ای از نفاق و دورویی است و به تعبیر رسول اکرم (ص): دروغ دری از درهای نفاق است. (1)

گاهی کسی دروغ و شایعه ای را باور می کند و به نقل و اشاعه آن می پردازد که نتیجه اش همانند دروغگویی است و تشویق اذهان و گمراهی مردم را در پی دارد. بر اساس قرآن و روایات دروغگویی منافی با ایمان است و مومن هرگز دروغ نمی گوید. قرآن افترا بستن به دروغ را صفت آنان می داند که به آیات الهی عقیده ندارند. (2) پیامبر خدا (ص) هم فرموده است: مومن ممکن است ترسو یا بخیل باشد ولی دروغگو هرگز. (3)

شایعه دروغی است که به شکل یک خبر راست، پخش می شود، فلذا نباید هر شنیده را نقل کرد، چه بسا بی اساس باشد و انسان عملاً به نشر دروغ پرداخته باشد. توصیه دین است که انسان هر خبر را به محض شنیدن نپذیرد، بلکه تبیین و تحقیق کند. سخن حضرت رسول خدا (ص) است که در دروغگویی شخص همین بس که هر چه را شنید نقل کند. (4)

کسی که در امور جزئی از دروغ پرهیز نکند در موارد بزرگ هم دروغ می گوید. برخی دروغ را وسیله ای برای رسیدن به خواسته هایشان قرار می دهند. دروغ موجب کاهش رزق و فقر می شود. برای انسان خواری دنیا و آخرت را در پی دارد. دروغ شکوه و هیبت انسان را از بین می برد، اسلام انسان را از همنشینی با دروغگوییان بر حذر می دارد.

باید بدانیم همچنان که دروغ گفتن حرام است گوش دادن به دروغ و شایعه و تهمت هم حرام است. چه بسا سخنان دروغ در انسان اثر بگذارد و نسبت به اشخاص یا حوادث و موضوعات مختلف، دیدگاه منفی یا دشمنی پیدا کند. از این رو باید برای گوش "فیلتر" گذاشت و دروغ را به آن راه نداد. قرآن کریم در سوره مائده از یهودیانی که گوششان بدهکار دروغ هاست انتقاد می کند و در وصف بهشتیان در سوره نباء می فرماید: در بهشت، حرف لغو و دروغ نمی شنوند.

از حقوق گوش این است که آن را از شنیدن غیبت و هرچه که شنیدنش حلال و روا نیست دور بداریم. اگر دروغ و شایعه در سطح وسیعتر و از مقامات و منابع رسمی و عمومی صادر شود آسیب های بیشتری در پی خواهد داشت و اعتماد اجتماعی را مختل می کند.

(کنز العمال حدیث 8212)

2- (سوره نحل، آیه 105)

3- (ميزان الحكمة، حديث 17400)

4- (كنز العمال حديث 8208)